

การพัฒนาโมเดลเชิงสาเหตุของความพึงพอใจในด้านเฉพาะเจาะจง: การประยุกต์ โมเดลทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมในอาชีพ

Development of the Causal Model of Domain-Specific Satisfaction: An Application of the Social Cognitive Career Theory (SCCT)

ชัยยุทธ กลีบบัว^{1*} และ ศุภมาส ชุมแก้ว^{2**}

¹สาขาพหุวิทยาการ/สหวิทยาการ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ chaiyut@g.swu.ac.th

²สำนักทะเบียนและวัดผล มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช supamas.chu@stou.ac.th

บทคัดย่อ

มีงานวิจัยมากมายที่ได้เสนอโมเดลและทฤษฎีที่ช่วยในการศึกษาและทำนายความพึงพอใจในด้านเฉพาะเจาะจงต่าง ๆ (เช่น ความพึงพอใจในการทำงาน ความพึงพอใจการเรียนรู้ เป็นต้น) หนึ่งในทฤษฎีที่ถูกนำมาประยุกต์ใช้และมีความครอบคลุมถึงสาเหตุของความพึงพอใจในแง่มุมต่าง ๆ ได้ดี คือทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมในอาชีพ (Social Cognitive Career Theory -- SCCT) ดังนั้น ในงานวิจัยนี้คณะผู้วิจัยจึงได้ประยุกต์โมเดล SCCT เพื่อทำการศึกษาพัฒนาและตรวจสอบโมเดลเชิงสาเหตุปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจในด้านเฉพาะเจาะจง ซึ่งโมเดลที่พัฒนาขึ้นนี้ประกอบด้วยตัวแปรแฝง 3 ตัว คือ ความพึงพอใจในด้านเฉพาะเจาะจง การสนับสนุนทางสังคมและทรัพยากร และการรับรู้ความสามารถของตนเอง โดยทำการวิเคราะห์จากข้อมูลทุติยภูมิจากโครงการประเมินผลการปฏิรูปการเรียนรู้ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติที่เก็บข้อมูลมาจากครู/อาจารย์ในสถานศึกษาต่าง ๆ ในประเทศไทย ในปี พ.ศ. 2545 เป็นจำนวน 1,512 คน ผลการวิจัยพบว่าโมเดลมีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ มีค่าไคสแควร์ (Chi - square) มีค่าเท่ากับ 24.520, $df = 15$, $p = 0.057$ ค่า RMSEA เท่ากับ 0.020 ค่า RMR เท่ากับ 0.003 GFI เท่ากับ 0.996, AGFI เท่ากับ 0.989 การรับรู้ความสามารถของตน และการสนับสนุนทางสังคมและทรัพยากรมีอิทธิพลทางตรงต่อความพึงพอใจในด้านเฉพาะเจาะจง และการสนับสนุนทางสังคมและทรัพยากรมีอิทธิพลต่อความพึงพอใจในด้านเฉพาะเจาะจงทางอ้อมผ่านการรับรู้ความสามารถในตนเองด้วย

คำสำคัญ : ความพึงพอใจในด้านเฉพาะเจาะจง การรับรู้ความสามารถของตนเอง การสนับสนุนทางสังคมและทรัพยากร โมเดลเชิงสาเหตุ โมเดลทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมในอาชีพ

Abstract

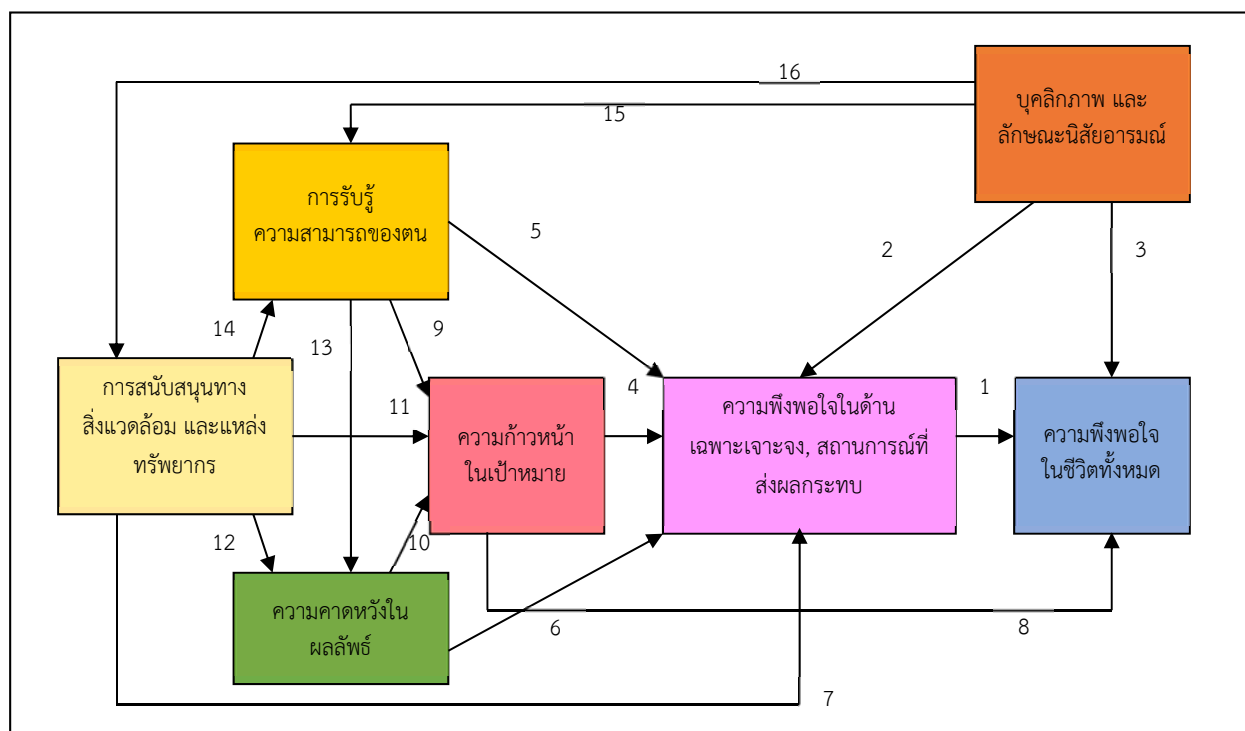
There are many studies that have proposed models and theories that help in education and predict satisfaction in specific areas (such as job satisfaction). One of the theories that have been applied and covers the reasons for satisfying various aspects is the social cognitive career theory: SCCT. Therefore, in this research, the researcher applied the SCCT model to study, develop and examine causal models, factors related to specific aspects of satisfaction. Which the developed model consists of 3 latent variables, namely, specific satisfaction social support and resources And self-efficacy By analyzing from secondary data from the Learning Reform Evaluation Project of the Office of the National Education Commission, which collected data from teachers/professors in various educational institutions in Thailand in 2002, number 1,512 The results showed that the model was in harmony with the empirical data. The chi-square value was 24.520, $df = 15$, $p = 0.057$. The RMSEA value was 0.020. The RMR value was 0.003. To a 0.996, AGFI equal to 0.989 of its efficacies. And social support and resources have a direct influence on satisfaction in specific areas and social support and resources have an influence on be satisfied with specific aspects indirectly through self-efficacy.

Keywords : specific needs, self-efficacy, social support and resources, causal models, social cognitive career theory, SCCT

บทนำ

ความพึงพอใจ (satisfaction) เป็นทัศนคติของบุคคลที่แสดงความรู้สึกทางบวก ทางลบ และความสุขที่มีความสัมพันธ์กันอย่างซับซ้อนต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งหรืองาน เป็นความสุขของบุคคลอันเกิดจากการปฏิบัติดำเนินการสิ่งใดสิ่งหนึ่งและได้รับผลเป็นที่พึงพอใจ ทำให้บุคคลเกิดความกระตือรือร้น มีความสุข ความมุ่งมั่นที่จะทำสิ่งนั้น มีขวัญและกำลังใจมีความผูกพันกับหน่วยงาน มีความภาคภูมิใจในความสำเร็จของสิ่งที่ทำ และสิ่งเหล่านี้จะส่งผลต่อประสิทธิภาพประสิทธิผลในการทำงาน ความก้าวหน้า และความสำเร็จขององค์กร (Lent, Singley, Sheu, Gainor, Brenner, Treistman, et al., 2005; Diener, Emmons, Larsen, & Griffen, 1985 อ้างถึงใน Lent, Taveira & Lobo., 2012; Lent, Taveira, Sheu & Singley, 2009; Lent et al., 2005) ดังนั้น การศึกษาปัจจัยที่จะส่งผลต่อความพึงพอใจในด้านเฉพาะเจาะจงในบริบทต่าง ๆ เช่น ความพึงพอใจในการทำงาน ความพึงพอใจในการเรียน หรือความพึงพอใจในการปฏิรูปการเรียนรู้จะช่วยให้เราสามารถเพิ่มศักยภาพ ยกระดับคุณภาพชีวิต และเพิ่มความสุขของบุคคล ควบคู่ไปกับประสิทธิผลของหน่วยงานหรือองค์การอย่างมีประสิทธิภาพด้วย

มีงานวิจัยจำนวนมากที่ได้เสนอโมเดลและทฤษฎีที่ช่วยในการศึกษาทำความเข้าใจและทำนายเกี่ยวกับความพึงพอใจทั้งในจิตวิทยาการศึกษาและจิตวิทยาอุตสาหกรรมและองค์การ (Duffy & Lent, 2009; Lent, Nota, Soresi, Ginevra, Duffy & Brown, 2011) ซึ่งการอธิบายความพึงพอใจแต่ละโมเดลที่มีโครงสร้างที่หลากหลายและแตกต่างกันไปตามลักษณะของตัวแปรทำนาย (Lent et al., 2005) แต่จะมีแนวคิดหลักในเรื่องผลกระทบต่อพฤติกรรมที่นำไปสู่เป้าหมายที่คล้ายคลึงกัน คือ การรับรู้ในการควบคุม (เช่น การรับรู้ความสามารถของตน) ความคาดหวังเกี่ยวกับอนาคตในทางบวก (เช่น การมองโลกในแง่ดี) เป้าหมายและการก้าวหน้า (เช่น เป้าหมายของแต่ละบุคคล) และสภาวะสิ่งแวดล้อม (เช่น การสนับสนุน) (Lent, 2004 อ้างถึงใน Lent et al., 2005) และหนึ่งในทฤษฎีที่ถูกนำมาประยุกต์ใช้ และมีความครอบคลุมถึงสาเหตุของความพึงพอใจในแง่มุมต่าง ๆ ได้ดี คือ ทฤษฎีการรู้ทางปัญญาเชิงสังคมในอาชีพ (social cognitive career theory; SCCT) ซึ่งโมเดล SCCT ประกอบด้วย 3 ส่วนหลักที่ช่วยในการอธิบายความพึงพอใจในด้านเฉพาะเจาะจง คือ การพัฒนา การเลือก และการดำเนินงานในการทำงานหรือการศึกษา (Lent, 2004 อ้างถึงใน Lent, Singley, Sheu, Schmidt & Schmidt, 2007) ภายใต้สภาวะปกติของชีวิต และในสภาวะที่คืนสภาพสุขภาวะที่ดีจากผลของความเครียดหรือจากเหตุการณ์ที่สร้างบาดแผลให้กับชีวิต (Lent et al., 2009) และได้รับการพัฒนาในการรวมตัวแปรความคิด พฤติกรรม อารมณ์บุคลิกภาพในแง่มุมบุคคลมาช่วยอธิบายความพึงพอใจในด้านเฉพาะเจาะจง (Lent et al., 2012) ดังภาพ 1

ภาพ 1 แสดงเส้นทางการสัมพันธ์ของโมเดล SCCT ของ Lent และคณะ (2004)

ที่มา: Lent, R. W., Taveira, M., & Lobo, C. (2012).

ดังนั้น ในการวิจัยนี้คณะผู้วิจัยจึงได้นำโมเดล SCCT มาประยุกต์ใช้เพื่อศึกษาเพิ่มความเข้าใจและทำนายความพึงพอใจในด้านเฉพาะเจาะจงต่าง ๆ (เช่น ความพึงพอใจในการทำงาน ความพึงพอใจในการเรียน เป็นต้น) โดยคณะผู้วิจัยได้ทำการคัดเลือกศึกษาเฉพาะตัวแปรในโมเดล SCCT ที่น่าสนใจจาก 1) ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์ที่ชัดเจนกับความพึงพอใจในด้านเฉพาะเจาะจงอย่างมีนัยสำคัญ เช่น ไม่นำตัวแปรการคาดหวังในผลลัพธ์ที่มีผลการทำนายความพึงพอใจในด้านเฉพาะเจาะจงอย่างมีนัยสำคัญ (Lent, Singley et al., 2005, 2007 อ้างถึงใน Lent et al (2009) มาศึกษา หรือไม่นำตัวแปรการก้าวหน้าในเป้าหมายที่ Lent et al (2009) พบว่าการก้าวหน้าในเป้าหมายได้มีข้อจำกัดในการทำนายประโยชน์ของตัวแปรการเรียนรู้ทางปัญญาตัวอื่น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Lent et al (2012) ที่ผลการวิจัยไม่พบความสัมพันธ์ระหว่างความก้าวหน้าในเป้าหมายกับความพึงพอใจอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติมาศึกษาในงานวิจัยนี้ เป็นต้น 2) ตัวแปรที่เหมาะสมกับประเด็นที่ศึกษาและเอื้ออำนวยกับข้อมูลทฤษฎีที่มีนำมาวิจัย และ 3) ตัวแปรที่ถูกแนะนำในงานวิจัยที่ผ่านมา

ดังนั้น ในการวิจัยครั้งนี้โมเดลที่พัฒนาขึ้นจึงประกอบด้วยตัวแปรแฝง 3 ตัว คือ ความพึงพอใจในด้านเฉพาะเจาะจง การสนับสนุนทางสังคมและทรัพยากร และการรับรู้ความสามารถของตนเอง โดยมีกรอบแนวคิดในการวิจัยครั้งนี้ว่า การสนับสนุนทางสังคมและทรัพยากร และการรับรู้ความสามารถของตนเองมีอิทธิพลทางตรงต่อความพึงพอใจในด้านเฉพาะเจาะจงและการสนับสนุนทางสังคมและทรัพยากรมีอิทธิพลทางอ้อมต่อความพึงพอใจในด้านเฉพาะเจาะจงผ่านการรับรู้ความสามารถของตนเอง โดยทำการวิเคราะห์จากข้อมูลทฤษฎีจากโครงการประเมินผลการปฏิบัติการเรียนรู้ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ ที่เก็บข้อมูลมาจากครู/อาจารย์ในสถานศึกษาต่าง ๆ ในประเทศไทย ในปี พ.ศ. 2545 ซึ่งผลจากการศึกษาในการวิจัยนี้จะเป็นสารสนเทศในการศึกษาทำความเข้าใจเกี่ยวกับความพึงพอใจในด้านเฉพาะเจาะจง และรูปแบบอิทธิพลทางตรงและทางอ้อมของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความพึงพอใจในด้านเฉพาะเจาะจง

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

1. ความพึงพอใจในด้านเฉพาะเจาะจง หมายถึง “ความพึงพอใจในการปฏิบัติการเรียนรู้” โดยมีความหมายว่า สภาวะที่ครุมีความสุข ความสบายใจ ความรู้สึกว่าการจัดการเรียนการสอนของตนบรรลุผลตามแนวทางการปฏิบัติการเรียนรู้ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542
2. การรับรู้ความสามารถของตนเอง หมายถึง “การรับรู้ความสามารถของตนเองในการปฏิบัติการเรียนรู้” โดยมีความหมายว่า ความเชื่อของครูที่มีต่อความสามารถในการจัดการเรียนการสอนและการบรรลุเป้าหมายของการเรียนการสอนตามที่หลักสูตรได้วางไว้
3. การสนับสนุนทางสิ่งแวดล้อมและทรัพยากร หมายถึง “การสนับสนุนทางสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรสำหรับการปฏิบัติการเรียนรู้” โดยมีความหมายว่า เป็นการส่งเสริมในการจัดการเรียนการสอนที่มีคุณค่าโดยตรงต่อตัวครู ซึ่งช่วยให้ครูบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ เช่น การส่งเสริมจากผู้บริหาร ไม่ว่าจะเป็นการส่งเสริมทางสื่อ วัสดุอุปกรณ์ การจัดกิจกรรมส่งเสริมความรู้ การจัดกิจกรรมส่งเสริมการทำงานเป็นทีม ส่งเสริมความร่วมมือกับชุมชน เป็นต้น หรือการส่งเสริมจากเพื่อนครู ผู้ปกครอง และชุมชน

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อพัฒนาและตรวจสอบความตรง (validation) ของโมเดลเชิงสาเหตุของความพึงพอใจในด้านเฉพาะเจาะจง : การประยุกต์โมเดลทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมในอาชีพ
2. เพื่อศึกษารูปแบบอิทธิพลทางตรงและทางอ้อมของปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความพึงพอใจในด้านเฉพาะเจาะจง

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากร ประชากรที่ศึกษาในครั้งนี้ ได้แก่ ครู/อาจารย์ในสถานศึกษาต่าง ๆ ในประเทศไทยที่มีความพึงพอใจต่อผลการปฏิบัติการเรียนรู้ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542

กลุ่มตัวอย่าง ในการวิจัยครั้งนี้คณะผู้วิจัยได้ใช้ข้อมูลทฤษฎีจากโครงการประเมินผลการปฏิบัติการเรียนรู้ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ ในปี พ.ศ. 2545 มาใช้วิเคราะห์ข้อมูล โดยข้อมูลชุดนี้เป็นข้อมูลที่เก็บจากครู/อาจารย์ในสถานศึกษาต่าง ๆ ในประเทศไทย (วิเคราะห์เฉพาะจังหวัดราชบุรีและขอนแก่น) จำนวน 279 โรงเรียนเป็นจำนวน 1,512 คน (ชาย 357 คน, หญิง 1,155 คน) อายุเฉลี่ย 42 ปี 6 เดือน ($M = 42.650$, $SD = 0.212$) อยู่ในสังกัดกรมสามัญศึกษา 219 คน สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษา 817 คน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน 220 คน และสำนักบริหาร

การศึกษาท้องถิ่น 256 คน มีระดับการศึกษาเฉลี่ยอยู่ในระดับปริญญาโท ($M = 2.970, SD = 0.009$) ระยะเวลาในการทำงานทั้งหมดเฉลี่ย 19.18 ปี ($SD = 0.236$) และเมื่อพิจารณาการแจกแจงของข้อมูลในตัวชี้วัด (Indicator) อื่น ๆ พบว่ามีการแจกแจงของข้อมูลใกล้เคียงกับโค้งปกติทุกตัว โดยมีค่า SK สูงสุด 0.609 ต่ำสุด - 0.301

เครื่องมือและการตรวจคุณภาพเครื่องมือ

ข้อมูลทุติยภูมิจากโครงการประเมินผลการปฏิรูปการเรียนรู้ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ ในปี พ.ศ. 2545 ที่คณะผู้วิจัยใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลครั้งนี้เป็นข้อมูลจากการเก็บรวบรวมแบบสอบถามเพื่อตรวจสอบสถานภาพ และประเมินความสำเร็จของผลการปฏิรูปการเรียนรู้ที่มีลักษณะเป็นการประเมินตนเอง (self-evaluation) และประเมินสถานศึกษา แยกเป็น 2 ระยะ คือ ระยะก่อนการปฏิรูปการเรียนรู้ (พ.ศ. 2542) และระยะปัจจุบัน (พ.ศ. 2545) พร้อมทั้งให้ข้อมูลถึงสภาพที่ควรจะเป็น ซึ่งแบบสอบถามนี้มีสเกลการวัด 4 ระดับ (1 = น้อยที่สุด, 4 = มากที่สุด)

จากข้อมูลทุติยภูมิที่คณะผู้วิจัยนำมาวิเคราะห์นั้น คณะผู้วิจัยได้คัดเลือกข้อมูลที่เกี่ยวข้องสำหรับการวิจัย และมีการตรวจสอบคุณภาพข้อมูลดังนี้ 1) คณะผู้วิจัยเลือกข้อมูลเฉพาะระยะที่ 2 (พ.ศ. 2545) มาวิเคราะห์เท่านั้น เนื่องจากเป็นข้อมูลหลังจากการปฏิรูปการเรียนรู้ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แล้ว ซึ่งตรงกับจุดมุ่งหมายของการวิจัยที่มุ่งศึกษาความพึงพอใจในด้านเฉพาะเจาะจง นั่นคือ ความพึงพอใจในผลการปฏิรูปการเรียนรู้ 2) คณะผู้วิจัยเลือกวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนตัวบ่งชี้หลักในด้านผลการปฏิบัติการ ด้านการบริหารโรงเรียน และด้านการจัดการเรียนรู้ของครู

โดยพิจารณา **ขั้นแรก** จากข้อคำถามในแต่ละตัวบ่งชี้หลักว่ามีเนื้อหาตรงกับความหมายของตัวแปรที่นำมาศึกษาหรือไม่ และจากการพิจารณาพบว่าข้อคำถามในตัวบ่งชี้หลักด้านผลการปฏิบัติงานในภาพรวมมีเนื้อหาใกล้เคียงกับความหมายของตัวแปรความพึงพอใจในด้านเฉพาะเจาะจง (ความพึงพอใจในการปฏิรูปการศึกษา) ตัวบ่งชี้หลักด้านการบริหารโรงเรียนในภาพรวม มีเนื้อหาใกล้เคียงกับความหมายของตัวแปรการสนับสนุนทางสังคมและทรัพยากร และตัวบ่งชี้หลักด้านการจัดการเรียนรู้ของครูในภาพรวมมีเนื้อหาใกล้เคียงกับความหมายของตัวแปรการรับรู้ความสามารถของตนเอง

ขั้นที่สอง คณะผู้วิจัยได้ตัดข้อคำถามในแต่ละตัวบ่งชี้หลักที่มีเนื้อหาไม่เกี่ยวข้องกับตัวแปรที่นำมาวิจัยออก โดยเทียบกับนิยามความหมาย และตัวอย่างมาตรวัดที่ใช้ศึกษาตัวแปรที่เลือกมากับงานวิจัยอื่น ๆ เนื่องจากข้อมูลที่นำมาวิเคราะห์ในแต่ละตัวบ่งชี้หลักถูกสร้างมาจากสาระตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 หมวด 4 ที่มีประเด็นในการสร้างกรอบตัวบ่งชี้หลักที่หลากหลาย จึงทำให้ข้อคำถามบางข้อมีเนื้อหาไม่เกี่ยวข้องกับตัวแปรที่ศึกษา

ขั้นที่สาม คณะผู้วิจัยได้ตรวจสอบค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างข้อกับคะแนนรวมของข้ออื่น ๆ ในแบบสอบถามของแต่ละตัวแปร (CITC) กำหนดระดับความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 ซึ่งพบว่าแบบสอบถามที่ใช้วิเคราะห์ตัวแปรความพึงพอใจในด้านเฉพาะเจาะจง การสนับสนุนทางสังคมและทรัพยากร และการรับรู้ความสามารถของตนเอง มีค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาเท่ากับ .911 .951 และ .946 ตามลำดับ

และใน **ขั้นสุดท้าย** คณะผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ (Exploratory Factor Analysis: EFA) ในแต่ละตัวแปร เพื่อนำองค์ประกอบในแต่ละตัวแปรที่ได้ไปทำการวิเคราะห์โมเดลต่อไป ซึ่งผลการวิเคราะห์ EFA พบว่าแบบสอบถามที่ใช้วิเคราะห์ตัวแปรทั้ง 3 สามารถสกัดเป็น 3 องค์ประกอบเหมือนกันทั้ง 3 ตัวแปร โดยมีรายละเอียดสรุปย่อดังตาราง 1

ตาราง 1 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจของความพึงพอใจในด้านเฉพาะเจาะจง การสนับสนุนทางสังคมและทรัพยากร และการรับรู้ความสามารถของตน

	Component 1	Component 2	Component 3	
SAT	Initial Eigenvalues	46.136	7.218	4.574
	(% of Variance)			
	Factor loading	0.746-0.479	0.738-0.553	0.686-0.572
SUP	Initial Eigenvalues	54.217	7.666	5.319
	(% of Variance)			
	Factor loading	0.777-0.540	0.807-0.507	0.845-0.780
SELF	Initial Eigenvalues	41.367	9.436	6.070
	(% of Variance)			
	Factor loading	0.813-0.565	0.799-0.570	0.619-0.448

หมายเหตุ : SAT คือความพึงพอใจในด้านเฉพาะเจาะจง, SUP คือการสนับสนุนทางสังคมและทรัพยากร, SELF คือการรับรู้ความสามารถของตน

การรวบรวมข้อมูล คณะผู้วิจัยได้นำข้อมูลทฤษฎีที่ใช้ในการวิเคราะห์นี้จากศาสตราจารย์กิตติคุณ ดร.นงลักษณ์ วิรัชชัย คณะผู้วิจัยโครงการประเมินผลการปฏิรูปการเรียนรู้ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ

การวิเคราะห์ข้อมูล 1) วิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐาน EFA และสหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรสังเกตได้ของข้อมูลส่วนบุคคลและตัวแปรต่าง ๆ ที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ โดยใช้โปรแกรม SPSS for Windows 2) วิเคราะห์อิทธิพลเชิงสาเหตุของความพึงพอใจในด้านเฉพาะเจาะจง โดยการตรวจสอบความสอดคล้องของโมเดลสมการโครงสร้างตามทฤษฎีกับข้อมูลเชิงประจักษ์ โดยใช้โปรแกรม LISREL ประมาณค่าพารามิเตอร์โดยวิธีไลค์ลิฮูดสูงสุด (Maximum likelihood estimation) (นงลักษณ์ วิรัชชัย, 2542)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานของตัวแปรสังเกตได้ (ตาราง 2) พบว่า ค่าเฉลี่ยของตัวแปรสังเกตได้ทั้ง 9 ตัว มีค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานต่างกันตั้งแต่ 1.809 – 2.217 ($SD = 0.383 - 0.598$) นั่นคือ กลุ่มตัวอย่างโดยเฉลี่ยได้ประเมินการรับรู้ความสามารถของตนเอง (SELF) การสนับสนุนทางสังคมและทรัพยากร (SUP) และความพึงพอใจในด้านเฉพาะเจาะจง (SAT) ในระดับน้อย ประมาณร้อยละ 21-50 และตัวแปรการสนับสนุนทางสังคมและทรัพยากร (Sup2) มีความแตกต่างของคะแนนภายในกลุ่มมากที่สุดและถ้าควบคุมตัวแปรอื่นในฟังก์ชัน Sup2 น่าจะมีความสัมพันธ์กับตัวแปรอื่นมากที่สุด

เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนของตัวแปรสังเกตได้ทั้งหมด 9 ตัว พบว่ามีความสัมพันธ์กันอย่างน้อยสำคัญที่ .01 ทั้งหมด 36 ค่า มีขนาดต่ำถึงสูง ทิศทางบวก มีความแปรปรวนร่วมกันระหว่าง 8.12% - 54.61% และพบว่ามีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร Sup1 กับ Sup2 มีค่าสูงสุด ($r = .739, p = .01$) มีขนาดสูง ทิศทางบวก มีความแปรปรวนร่วมกัน 54.61% ซึ่งเป็นไปตามที่คาดการณ์ไว้ข้างต้น และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร Sup3 กับ Self3 มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ต่ำสุด ($r = .285, p = .01$) มีขนาดต่ำ ทิศทางบวก มีความแปรปรวนร่วมกัน 8.12%

เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนของตัวแปรสังเกตได้ในตัวแปรแฝงแต่ละตัว พบว่า 1) ตัวแปรสังเกตได้ในตัวแปรแฝงการรับรู้ความสามารถของตนเองทั้ง 3 ตัวมีความสัมพันธ์กันขนาดปานกลางใกล้เคียงกัน ทิศทางบวก 2) ตัวแปรสังเกตได้ในตัวแปรแฝงการสนับสนุนทางสังคมและทรัพยากรทั้ง 3 ตัวมีความสัมพันธ์กันตั้งแต่ขนาดปานกลางถึงสูง ทิศทางบวก 3) ตัวแปรสังเกตได้ในตัวแปรแฝงความพึงพอใจในด้านเฉพาะเจาะจงทั้ง 3 ตัวมีขนาดปานกลาง ทิศทางบวก จากค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของตัวแปรสังเกตได้ในตัวแปรแฝงแต่ละตัวแสดงให้เห็นว่าชุดของตัวแปรสังเกตได้ของตัวแปรแฝงการสนับสนุนทางสังคมและทรัพยากรมีความสัมพันธ์กันมากที่สุด รองลงมาคือตัวแปรแฝงการรับรู้ความสามารถของตนเองและความพึงพอใจในด้านเฉพาะเจาะจง ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนของตัวแปรสังเกตได้ที่เป็นตัวแปรต้น (การรับรู้ความสามารถของตนเอง การสนับสนุนทางสังคมและทรัพยากร) พบว่ามีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ต่ำกว่า .80 แสดงว่าตัวแปรไม่มีปัญหาเกี่ยวกับภาวะร่วมเส้นพหุ (Multicollinearity)

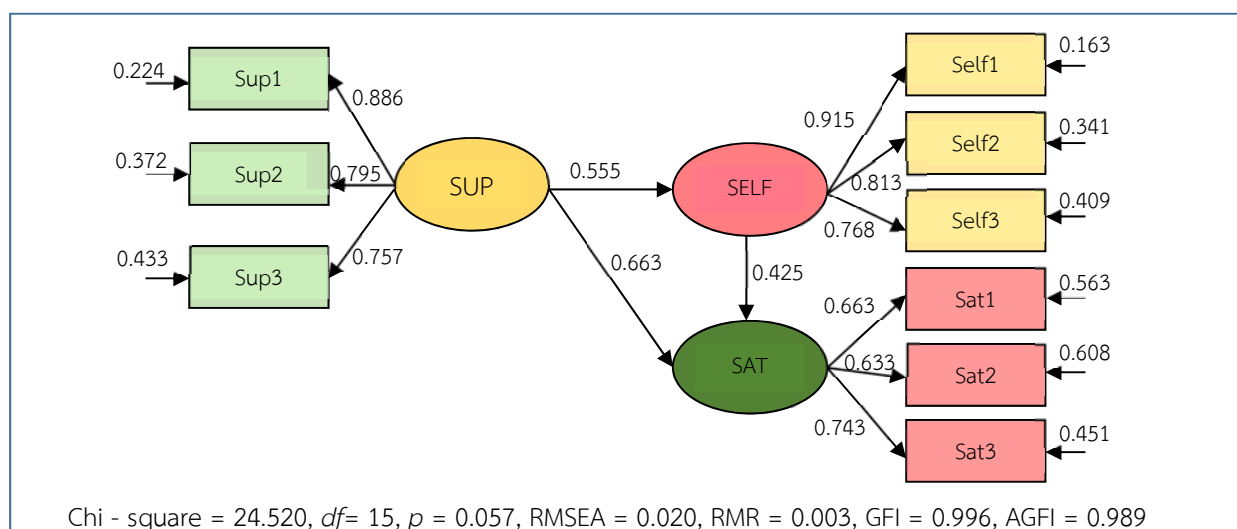
นอกจากนี้เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนของตัวแปรสังเกตได้ที่เป็นตัวแปรต้นกับตัวแปรตาม (ความพึงพอใจในด้านเฉพาะเจาะจง) พบว่า Sup1 กับ Sat3 มีค่าสหสัมพันธ์มากที่สุด และเมื่อพิจารณาตัวแปรอื่นนอกจาก Sup1 พบว่า Sup3 กับ Sat3 มีค่าสหสัมพันธ์รองลงมา นั้นแสดงว่าตัวแปรสังเกตได้ Sup1 น่าจะเป็นตัวแปรทำนายที่ดีที่สุด รองลงมาคือ Sup3

ตาราง 2 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนจากตัวแปรต่าง ๆ ($N = 1,512$)

	Self1	Self2	Self3	Sup1	Sup2	Sup3	Sat1	Sat2	Sat3
Self1	1.000								
Self2	0.673**	1.000							
Self3	0.705**	0.693**	1.000						
Sup1	0.439**	0.424**	0.381**	1.000					
Sup2	0.415**	0.302**	0.348**	0.739**	1.000				
Sup3	0.325**	0.321**	0.285**	0.608**	0.456**	1.000			
Sat1	0.496**	0.424**	0.417**	0.528**	0.472**	0.444**	1.000		
Sat2	0.465**	0.424**	0.413**	0.549**	0.455**	0.343**	0.521**	1.000	
Sat3	0.347**	0.342**	0.288**	0.602**	0.471**	0.517**	0.613**	0.449**	1.000
M	2.089	1.809	1.991	1.899	2.217	1.950	1.998	1.976	1.923
SD	0.444	0.383	0.470	0.481	0.598	0.571	0.481	0.469	0.539

หมายเหตุ : ** $P < .01$, Self1 - Self3 คือ ตัวแปรสังเกตได้ทั้ง 3 ตัวของตัวแปรแฝงการรับรู้ความสามารถของตน, Sup1 - Sup3 คือ ตัวแปรสังเกตได้ทั้ง 3 ตัวของตัวแปรแฝงการสนับสนุนทางสังคมและทรัพยากร, Sat1 - Sat3 คือ ตัวแปรสังเกตได้ทั้ง 3 ตัวของตัวแปรแฝงความพึงพอใจในด้านเฉพาะเจาะจง

ผลการตรวจสอบความตรงของโมเดลเชิงสาเหตุของความพึงพอใจในด้านเฉพาะเจาะจง ที่เป็นโมเดลที่มีอิทธิพลของการสนับสนุนทางสังคมและทรัพยากร และการรับรู้ความสามารถของตนไปยังความพึงพอใจในด้านเฉพาะเจาะจงโดยตรง และการสนับสนุนทางสังคมและทรัพยากรมีอิทธิพลทางอ้อมต่อความพึงพอใจในด้านเฉพาะเจาะจงผ่านการรับรู้ความสามารถของตนตามที่เสนอไว้ในกรอบงานวิจัย พบว่า โมเดลมีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ เมื่อพิจารณาค่าสถิติที่ใช้ในการทดสอบค่าไค-สแควร์ (Chi - square) มีค่าเท่ากับ 24.520, $df = 15$, $p = 0.057$ ค่า RMSEA เท่ากับ 0.020 ค่า RMR เท่ากับ 0.003 GFI เท่ากับ 0.996, AGFI เท่ากับ 0.989

ภาพ 2 ผลการตรวจสอบความตรงของโมเดล

เมื่อพิจารณาค่าน้ำหนักองค์ประกอบ โดยพิจารณาแยกตามตัวแปรแฝงได้ผลตามตาราง 3 พบว่าตัวแปรสังเกตได้ของตัวแปรแฝงการสนับสนุนทางสังคมและทรัพยากร (SUP) ทั้ง 3 ตัวมีน้ำหนักองค์ประกอบใกล้เคียงกันและแตกต่างจากศูนย์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติทุกตัว โดย Sup2 มีน้ำหนักองค์ประกอบสูงสุดคือ 0.478 รองลงมาคือ Sup3 (0.434) และ Sup1 (0.427) ตามลำดับ เมื่อพิจารณาค่าน้ำหนักองค์ประกอบในรูปคะแนนมาตรฐานพบว่าได้ผลเหมือนกัน แต่ในรูปคะแนนมาตรฐานสมบูรณ์พบว่า Sup1 มีน้ำหนักองค์ประกอบสูงสุด (ซึ่งสอดคล้องกับที่คณะผู้วิจัยได้คาดการณ์ไว้ในตอนต้น) รองลงมาคือ Sup2 และ Sup3 และเมื่อพิจารณา R^2 พบว่า Sup1 มีความแปรปรวนร่วมในการอธิบายการสนับสนุนทางสังคมและทรัพยากรมากที่สุดคือ 78.4%

รองลงมาคือ Sup2 (63.2%) และ Sup3 (57.3%) ตามลำดับโดยตัวแปร Sup1 มีความสำคัญในการวัดการสนับสนุนทางสังคมและทรัพยากรประมาณ 1.2 เท่าของความสำคัญของ Sup3 แสดงว่าตัวแปรสังเกตได้ทุกตัวใช้ในการวัดการสนับสนุนทางสังคมและทรัพยากร เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์ใน Factor Score Regression สามารถสร้างตัวแปรการสนับสนุนทางสังคมและทรัพยากรได้ดังสมการ

$$SUPPORT = 0.092(Self1) + 0.136(Self2) - 0.058(Self3) - 0.007(Sat1) + 0.134(Sat2) + 0.207(Sat3) + 0.736(Sup1) - 0.481(Sup2) - 0.550(Sup3)$$

ตัวแปรสังเกตได้ของตัวแปรแฝงการรับรู้ความสามารถของตนทั้ง 3 ตัวมีน้ำหนักองค์ประกอบแตกต่างจากศูนย์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติทุกตัว โดย Self1 มีน้ำหนักองค์ประกอบสูงสุดคือ 0.370 รองลงมาคือ Self3 (0.329) และ Self2 (0.285) ตามลำดับ เมื่อพิจารณาค่าน้ำหนักองค์ประกอบในรูปคะแนนมาตรฐานพบว่าได้ผลเหมือนกันแต่ในรูปคะแนนมาตรฐานสมบูรณ์พบว่า Self1 มีน้ำหนักองค์ประกอบสูงสุด รองลงมาคือ Self2 และ Self3 และเมื่อพิจารณา R^2 พบว่า Self1 มีความแปรปรวนร่วมในการอธิบายการรับรู้ความสามารถของตนมากที่สุดคือ 83.7% รองลงมาคือ Self2 (66.1%) และ Self3 (59.1%) ตามลำดับ โดยตัวแปร Self1 มีความสำคัญในการวัดการรับรู้ความสามารถของตนประมาณ 1.2 เท่าของความสำคัญของ Self3 แสดงว่าตัวแปรสังเกตได้ทุกตัวใช้ในการรับรู้ความสามารถของตน เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์ใน Factor Score Regression สามารถสร้างตัวแปรการรับรู้ความสามารถของตนได้ดังสมการ

$$SELFEFF = 1.491(Self1) + 0.835(Self2) + 0.270(Self3) - 0.285(Sat1) + 0.009(Sat2) + 0.766(Sat3) - 0.347(Sup1) + 0.135(Sup2) - 0.004(Sup3)$$

ตัวแปรสังเกตได้ของตัวแปรแฝงความพึงพอใจในด้านเฉพาะเจาะจงทั้ง 3 ตัวมีน้ำหนักองค์ประกอบใกล้เคียงกันและแตกต่างจากศูนย์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติทุกตัว โดย Sat3 มีน้ำหนักองค์ประกอบสูงสุดคือ 0.463 รองลงมาคือ Sat1 (0.370) และ Sat2 (0.345) ตามลำดับ เมื่อพิจารณาค่าน้ำหนักองค์ประกอบในรูปคะแนนมาตรฐาน และในรูปคะแนนมาตรฐานสมบูรณ์พบว่าได้ผลเหมือนกัน คือ Sat3 มีน้ำหนักองค์ประกอบสูงสุด รองลงมาคือ Sat1 และ Sat2 และเมื่อพิจารณา R^2 พบว่า Sat3 มีความแปรปรวนร่วมในการอธิบายความพึงพอใจในด้านเฉพาะเจาะจงมากที่สุดคือ 55.2% รองลงมาคือ Sat1 (44.0%) และ Sat2 (40.1%) ตามลำดับ โดยตัวแปร Sat3 มีความสำคัญในการวัดความพึงพอใจในด้านเฉพาะเจาะจงประมาณ 1.2 เท่าของความสำคัญของ Sat2 แสดงว่าตัวแปรสังเกตได้ทุกตัวใช้ในการวัดความพึงพอใจในด้านเฉพาะเจาะจง เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์ใน Factor Score Regression สามารถสร้างตัวแปรความพึงพอใจในด้านเฉพาะเจาะจงได้ดังสมการ

$$SATTIS = 0.092(Self1) + 0.136(Self2) - 0.058(Self3) - 0.007(Sat1) + 0.135(Sat2) + 0.207(Sat3) + 0.736(Sup1) + 0.481(Sup2) + 0.550(Sup3)$$

ตาราง 3 ค่า Factor Loading, Completely Standardized Solution Matrix, และ R^2 ของตัวแปร

ตัวแปร	Factor Loading			Completely Std. Solution Matrix		R^2
	สปส.	SE	t	สปส.		
Self1	0.370			0.915		0.837
Self2	0.285	0.011	24.966**	0.813		0.661
Self3	0.329	0.013	25.037**	0.768		0.591
Sat1	0.370			0.663		0.440
Sat2	0.345	0.014	24.425**	0.633		0.401
Sat3	0.463	0.017	27.829**	0.743		0.552
Sup1	0.427	0.010	43.149**	0.886		0.784
Sup2	0.478	0.016	30.219**	0.795		0.632
Sup3	0.434	0.016	26.482**	0.757		0.573

หมายเหตุ : **p = .001, Self1 - Self3 คือ ตัวแปรสังเกตได้ทั้ง 3 ตัวของตัวแปรแฝงการรับรู้ความสามารถของตน, Sup1 - Sup3 คือ ตัวแปรสังเกตได้ทั้ง 3 ตัวของตัวแปรแฝงการสนับสนุนทางสังคมและทรัพยากร, Sat1 - Sat3 คือ ตัวแปรสังเกตได้ทั้ง 3 ตัวของตัวแปรแฝงความพึงพอใจในด้านเฉพาะเจาะจง

เมื่อพิจารณาผลการวิเคราะห์อิทธิพลทางตรงและอิทธิพลทางอ้อมที่ส่งผลต่อความพึงพอใจในด้านเฉพาะเจาะจงตามตาราง 4 พบว่า การสนับสนุนทางสังคมและทรัพยากรมีอิทธิพลทางตรงต่อความพึงพอใจในด้านเฉพาะเจาะจงแตกต่างจากศูนย์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานสมบูรณมีค่าเท่ากับ 0.663 แสดงว่าอิทธิพลทางตรงของการสนับสนุนทางสังคมและทรัพยากรต่อความพึงพอใจในด้านเฉพาะเจาะจงมีขนาดอิทธิพลปานกลาง อิทธิพลทางบวก และการสนับสนุนทางสังคมและทรัพยากรมีอิทธิพลทางอ้อมต่อความพึงพอใจในด้านเฉพาะเจาะจงผ่านการรับรู้ความสามารถของตนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานสมบูรณมีค่าเท่ากับ 0.236 แสดงว่าอิทธิพลทางอ้อมของการสนับสนุนทางสังคมและทรัพยากรต่อความพึงพอใจในด้านเฉพาะเจาะจงมีขนาดอิทธิพลปานกลางค่อนข้างต่ำ อิทธิพลทางบวก เพราะฉะนั้นการสนับสนุนทางสังคมและทรัพยากรมีอิทธิพลรวมต่อความพึงพอใจในด้านเฉพาะเจาะจงเท่ากับ 0.899

การรับรู้ความสามารถของตนมีอิทธิพลทางตรงต่อความพึงพอใจในด้านเฉพาะเจาะจงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานสมบูรณมีค่าเท่ากับ 0.425 แสดงว่าอิทธิพลทางตรงของการรับรู้ความสามารถของตนต่อความพึงพอใจในด้านเฉพาะเจาะจงมีขนาดอิทธิพลปานกลาง ทิศทางบวก

การสนับสนุนทางสังคมและทรัพยากรมีอิทธิพลทางตรงต่อการรับรู้ความสามารถของตนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานสมบูรณมีค่าเท่ากับ 0.555 แสดงว่าอิทธิพลทางตรงของการสนับสนุนทางสังคมและทรัพยากรต่อการรับรู้ความสามารถตนมีขนาดอิทธิพลปานกลาง ทิศทางบวก

ตาราง 4 เมทริกซ์พารามิเตอร์ของตัวแปรแฝง K ต่อ E และ E ต่อ E

ตัวแปรเหตุ (IV)		b	SE	t	SC
SUPPORTàSATIS	DE	0.574	0.010	57.400**	0.663
	IE	0.204	0.020	10.462**	0.236
	TE	0.778	0.030	24.493**	0.899
SELFEFFàSATIS	DE	-	-	-	-
	IE	-	-	-	-
	TE	0.336	0.030	11.395**	0.425
SUPPORTàSELFEFF	DE	-	-	-	-
	IE	-	-	-	-
	TE	0.608	0.030	20.074**	0.555

หมายเหตุ : ** $p = .001$, DE = Direct effect, IE = Indirect effect, TE = Total effect, SE = Standard Error, SC = ค่าน้ำหนักองค์ประกอบมาตรฐานสมบูรณ, Support คือ การสนับสนุนทางสังคมและทรัพยากร, SELFEFF คือ การรับรู้ความสามารถของตน, SATIS คือ ความพึงพอใจในด้านเฉพาะเจาะจง

เมื่อพิจารณาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของตัวแปรแฝงทั้ง 3 ตัว ดังตาราง 5 พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ทั้ง 3 ค่ามีขนาดปานกลางถึงสูง ทิศทางบวก มีความแปรปรวนร่วมกันทั้ง 3 ค่าประมาณ 30.8% - 80.82% โดยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างการสนับสนุนทางสังคมและทรัพยากรกับความพึงพอใจในด้านเฉพาะเจาะจงมีขนาดสูงที่สุด ทิศทางบวก มีความแปรปรวนร่วม 80.82% รองลงมาคือ ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ความสามารถของตนกับความพึงพอใจในด้านเฉพาะเจาะจงที่มีขนาดปานกลางค่อนข้างสูง ทิศทางบวก มีความแปรปรวนร่วม 62.88% จากความสัมพันธ์ดังกล่าวจึงน่าจะมีตัวแปรที่ยังสามารถอธิบายความพึงพอใจในด้านเฉพาะเจาะจงได้อีก 37.12% ซึ่งในการวิจัยครั้งต่อไปในอนาคต ผู้ที่สนใจอาจศึกษาตัวแปรอื่นเพิ่มเติมเพื่ออธิบายความสัมพันธ์ที่เหลือในความพึงพอใจในด้านเฉพาะเจาะจง เช่น อาจมีตัวแปรส่งผ่านอยู่ระหว่างการรับรู้ความสามารถของตนกับความพึงพอใจในด้านเฉพาะเจาะจง เป็นต้น

ตาราง 5 เมทริกซ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรแฝง

	SATTIS	SELFEFF	SUPPORT
SATTIS	1.000		
SELFEFF	0.793	1.000	
SUPPORT	0.899	0.555	1.000

สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเพื่อศึกษาและทำนายความพึงพอใจในด้านเฉพาะเจาะจงต่าง ๆ (เช่น ความพึงพอใจในการทำงาน ความพึงพอใจการเรียนรู้ เป็นต้น) โดยนำโมเดล SCCT มาประยุกต์ใช้ศึกษาอธิบายเพิ่มความเข้าใจเกี่ยวกับความพึงพอใจในด้านเฉพาะเจาะจง ซึ่งผลการวิจัยพบว่าโมเดลมีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ มีค่าไค-สแควร์ (Chi - square) เท่ากับ 24.520, $df = 15$, $p = 0.057$ ค่า RMSEA เท่ากับ 0.020 ค่า RMR เท่ากับ 0.003 GFI เท่ากับ 0.996, AGFI เท่ากับ 0.989 การสนับสนุนทางสังคมและทรัพยากรมีอิทธิพลต่อความพึงพอใจในด้านเฉพาะเจาะจงทั้งทางตรงและทางอ้อมผ่านการรับรู้ความสามารถในตนเองโดยอิทธิพลทางตรงสามารถอธิบายได้ว่าเมื่อบุคคลได้รับหรือรู้สึกว่าตนเองได้รับการสนับสนุนทางสังคมหรือทรัพยากรในเรื่องหนึ่งเรื่องใดที่สามารถช่วยอำนวยความสะดวกและช่วยนำไปสู่จุดมุ่งหมายของเขาได้ เช่น ครูได้รับการสนับสนุนด้านการอบรม อุปกรณ์ หรือนโยบายจากผู้บริหารในการปฏิรูปการเรียนรู้ เป็นต้น จะช่วยให้คุณคนนั้นมีความรู้สึกพึงพอใจโดยตรงต่อเรื่องนั้นเพิ่มมากขึ้นซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Lent และคณะ (2005; 2009; 2011; 2012) ทั้งในการวิจัยแบบตัดขวาง และการวิจัยระยะยาว (Lent et al., 2012) ที่พบว่าการรับรู้ถึงการสนับสนุนทางสังคมและทรัพยากรมีอิทธิพลทางตรงต่อความพึงพอใจในงานหรือความพึงพอใจในการเรียนซึ่งนำไปสู่ความพึงพอใจในชีวิตอย่างมีนัยสำคัญ และผลการวิจัยนี้ยังพบว่าการสนับสนุนทางสังคมและทรัพยากรเป็นตัวแปรที่มีความสำคัญในการทำนายความพึงพอใจในด้านเฉพาะเจาะจง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ Singley, Lent, และ Sheu (2010 อ้างถึงใน Lent, Taveira, & Lobo, 2012) และ Lent et al., 2009 ที่พบว่าการสนับสนุนทางสิ่งแวดล้อมเป็นตัวทำนายที่สำคัญในการทำนายความพึงพอใจในด้านเฉพาะเจาะจงเช่นกัน

นอกจากอิทธิพลทางตรงของการสนับสนุนทางสังคมและทรัพยากรที่มีต่อความพึงพอใจในด้านเฉพาะเจาะจงแล้ว การสนับสนุนทางสังคมและทรัพยากรยังมีอิทธิพลทางอ้อมต่อความพึงพอใจในด้านเฉพาะเจาะจงผ่านการรับรู้ความสามารถของตนเองด้วย นั่นคือ เมื่อบุคคลได้รับหรือรู้สึกว่าตนเองได้รับการสนับสนุน หรือได้รับการจัดสรรทรัพยากรที่เขา/เธอจะช่วยให้เป้าหมายเขาสำเร็จ นอกจากจะทำให้พวกเขามีความพึงพอใจแล้ว การสนับสนุนหรือทรัพยากรที่ได้รับจัดสรรยังไปเพิ่มความรู้สึกในการรับรู้ความสามารถของตนเองในการทำให้เรื่องใดเรื่องหนึ่งให้สำเร็จ และส่งผลให้บุคคลนั้นเกิดความพึงพอใจในเรื่องที่ทำในท้ายที่สุด ซึ่งผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ Lent และคณะ (2005; 2007; 2012) ที่พบว่าการรับรู้ถึงการสนับสนุนทางสังคมและทรัพยากรมีอิทธิพลทางอ้อมต่อความพึงพอใจในงานหรือความพึงพอใจในการเรียนผ่านการรับรู้ความสามารถของตน แต่ในทางกลับกันถ้าบุคคลถูกจำกัดหรือไม่ได้รับการสนับสนุนทางสังคมและทรัพยากร เช่น หลักสูตรไม่เอื้อต่อการปฏิรูปการเรียนรู้ ผู้บริหารไม่ส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพของบุคลากร เป็นต้น สิ่งเหล่านี้จะเป็นอุปสรรคต่อการรับรู้ความสามารถของตนเอง หรือเป้าหมายที่บุคคลนั้นได้ตั้งไว้ และลดทอนความพึงพอใจของบุคคลที่มีต่อเรื่องนั้นในที่สุด (Lent & brown, 2006) ยกตัวอย่างเช่น ผลการประชุมสัมมนาของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (กองบรรณาธิการ สานปฏิรูป, 2544 อ้างถึงใน โกวิท หมื่นทา, 2545) ที่ประเมินสภาพปัญหาในการดำเนินงานปฏิรูปการเรียนรู้ตามภูมิภาคต่าง ๆ พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาส่วนใหญ่ยังขาดความรู้ ความเข้าใจ และไม่ได้ให้ความสำคัญแก่การปฏิรูปการเรียนรู้ ส่งผลให้ครูไม่ได้รับการอบรมพัฒนาความรู้ ความสามารถและความสะดวกในการจัดการเรียนการสอนเท่าที่ควร และพบว่าผู้บริหารสถานศึกษามากกว่าร้อยละ 60 มีทัศนคติและพฤติกรรมการบริหารงานที่เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนางานวิชาการเพราะให้ความสำคัญงานด้านธุรการมากกว่างานด้านวิชาการ จากผลการประชุมนี้สังเกตได้ว่าการไม่ได้รับการสนับสนุนทางสังคมและทรัพยากรจะเป็นอุปสรรคในการพัฒนาการรับรู้ความสามารถตนเอง และที่น่าสังเกตคือการสนับสนุนทางสังคมและทรัพยากรต้องมีเจตนาที่จะสนับสนุนบุคคลนั้นจริง ๆ ซึ่ง Hobfoll และ Shirom (2000) ได้อธิบายว่า “การสนับสนุนทางสังคมและทรัพยากรต่าง ๆ นั้นถือเป็นทรัพยากรในงานที่มีคุณค่าโดยตรงต่อตัวบุคคล เมื่อสิ่งที่มีสนับสนุนบุคคลแต่ละคนต้องมีเจตนาสนับสนุนจริง ๆ เช่น การสนับสนุนจากหัวหน้า หัวหน้าต้องมีเจตนาหรือตั้งใจสนับสนุนลูกน้อง โดยอาจให้เครื่องมือ หรืออุปกรณ์แก่ลูกน้อง”

และเมื่อพิจารณาจากตัวอย่างข้อมูลผลการปฏิรูปการเรียนรู้ที่นำมาวิเคราะห์ สามารถนำมาอภิปรายเพิ่มความเข้าใจเกี่ยวกับการสนับสนุนทางสังคมและทรัพยากรที่มีผลต่อความพึงพอใจในด้านเฉพาะเจาะจงนี้ได้ว่า การสนับสนุนทางสังคมและทรัพยากรในการปฏิรูปการเรียนรู้ส่งผลต่อความพึงพอใจในการปฏิรูปการเรียนรู้ทั้งทางตรงและทางอ้อมผ่านการรับรู้ความสามารถของตนในการปฏิรูปการเรียนรู้ โดยพบว่าการสนับสนุนนโยบายที่เอื้อต่อการปฏิรูปการเรียนรู้ (Sup1) มีความสำคัญต่อการสนับสนุนทางสังคมและทรัพยากรในการปฏิรูปการเรียนรู้มากที่สุด รองลงมาคือ การสนับสนุนด้านการจัดหลักสูตรให้สอดคล้องกับการปฏิรูป (Sup2) และการสนับสนุนจากบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา (Sup3) ที่มีความสำคัญใกล้เคียงกันสามารถอธิบายได้ว่า การสนับสนุนทางสังคมและทรัพยากรในการปฏิรูปการเรียนรู้จะสะท้อนถึงการบริหารจัดการและบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาเป็นสำคัญ ไม่ว่าจะเป็นการส่งเสริมการพัฒนาตนเองของครู การส่งเสริมกระบวนการจัดการเรียนรู้การเป็น

แบบอย่างที่ดีในการทำงาน หรือการส่งเสริมการทำงานแบบประชาธิปไตย โดยเฉพาะการกำหนดนโยบายในการบริหารงานให้สอดคล้องกับการปฏิบัติการเรียนรู้เหล่านี้ล้วนส่งผลต่อความพึงพอใจในการปฏิบัติการเรียนรู้ของครูทั้งสิ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของโกวิท หมื่นทา (2545) ที่พบว่า ครูมักคาดหวังให้ผู้บริหารสถานศึกษาเห็นความสำคัญของการจัดการศึกษาเนื่องจากผู้บริหารเป็นผู้นำการปฏิบัติการและการจัดการที่นำไปสู่การปฏิบัติจริงในสถานศึกษา นำหลักวิชาการไปสู่การพัฒนาการศึกษาอย่างต่อเนื่อง และครูกำลังคาดหวังให้ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมบุคลากรให้เข้ารับการอบรมตลอดเวลา เพื่อเพิ่มพูนความรู้และพัฒนาศักยภาพตนเองให้สูงพร้อมที่จะเข้าสู่ระบบและโครงสร้างใหม่ จากผลการวิจัยที่ใช้ตัวอย่างข้อมูลผลการปฏิบัติการเรียนรู้มาศึกษาจะเห็นได้ชัดเจนว่าการสนับสนุนทางสังคมและทรัพยากรมีความสำคัญต่อความพึงพอใจในด้านเฉพาะเจาะจงอย่างมากตามที่กล่าวไว้ในข้างต้น

ผลการวิจัยพบว่าการรับรู้ความสามารถตนเองมีอิทธิพลทางตรงต่อความพึงพอใจในด้านเฉพาะเจาะจง นั่นคือ เมื่อบุคคลมีความเชื่อต่อความสามารถด้านใดด้านหนึ่งของตนเองที่มีผลต่อการดำเนินงานของตนเองให้บรรลุตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ บุคคลนั้นจะมีความเชื่อมั่นในการดำเนินงานให้สำเร็จตามเป้าหมาย ส่งผลให้บุคคลนั้นเกิดความพึงพอใจต่อเรื่องนั้น ๆ ในที่สุด ซึ่งผลการวิจัยนี้ได้สอดคล้องกับงานวิจัยของ Caprara, Barbaranelli, Borgogni, และ Steca (2003 อ้างถึงใน Lent & brown, 2006) และ Lent และคณะ (2005; 2009; 2012) ทั้งในงานวิจัยตัดขวาง และงานวิจัยในระยะยาว (Lent et al., 2012) ที่พบว่า การรับรู้ความสามารถของตนเองมีอิทธิพลทางตรงต่อความเครียดในการศึกษา และความพึงพอใจในการศึกษา/ความพึงพอใจในการทำงาน โดยพวกเขาได้อธิบายโดยสรุปว่า เมื่อบุคคลที่มีการรับรู้ความสามารถของตนเองที่จำเป็นต่องานในระดับที่สูงจะมีความเชื่อมั่นต่องานนั้นที่ถูกร้องขอมาหรือเป้าหมายที่ตั้งไว้สูงขึ้นไปด้วย (Lent et al., 2012) และเมื่อบุคคลที่มีความมั่นใจในการดำเนินงานของตนสูง และงานที่ดำเนินการอยู่นั้นได้เติมเต็มเป้าหมายของบุคคลตามที่ตั้งไว้จะส่งผลทำให้เกิดความพึงพอใจในงานนั้น ๆ (Duffy & Lent, 2009) ดังนั้นถ้าเราได้รับการยกระดับการรับรู้ความสามารถในตนเองให้สูงขึ้นอาจจะเป็นการช่วยสนับสนุนความพึงพอใจในการทำงาน/การศึกษาที่ส่งผลต่อความพึงพอใจในชีวิตได้ (Lent et al., 2009; 2012)

ซึ่งกระบวนการเกิดพฤติกรรมที่ส่งผลต่อความพึงพอใจเฉพาะเจาะจงที่เป็นผลมาจากการรับรู้ความสามารถของตนเองสามารถอธิบายเพิ่มเติมด้วยทฤษฎีการเรียนรู้ทางปัญญาเชิงสังคม (Social cognitive theory) (Bandura, 1995 อ้างถึงใน ปรีดา เบญญูการ, 2548) ที่ได้อธิบายถึงพฤติกรรมของบุคคลว่าพฤติกรรมของบุคคลเกิดจากปฏิสัมพันธ์ระหว่าง 3 ปัจจัย คือ ปัจจัยภายในตัวบุคคล (Internal personal) ปัจจัยสภาพแวดล้อม (Environment) และปัจจัยทางพฤติกรรม (Behavioral) โดยการที่บุคคลเชื่อว่าตนเองมีความสามารถที่จะกระทำได้เป็นกลไกสำคัญของการกระทำเพื่อให้เกิดผลบางประการ การรับรู้ความสามารถของตนเองมีอิทธิพลต่อบุคคลทั้งในด้านความคิด ความรู้สึก การจูงใจตนเอง และการกระทำ นั่นคือ ความเชื่อในความสามารถแปรผันอย่างเป็นระบบและคงเส้นคงวาส่งผลต่อการจูงใจและการบรรลุความสำเร็จ (Bandura, 1995 อ้างถึงใน ปรีดา เบญญูการ, 2548) และความสำเร็จนั้นจะส่งผลทำให้เกิดความพึงพอใจในเรื่องนั้นตามลำดับ (Duffy & Lent, 2009)

และเมื่อพิจารณาจากตัวอย่างข้อมูลผลการปฏิบัติการเรียนรู้ที่นำมาวิเคราะห์ สามารถนำมาอภิปรายเพิ่มความเข้าใจเกี่ยวกับการรับรู้ความสามารถของตนเองที่มีผลต่อความพึงพอใจในด้านเฉพาะเจาะจงนี้ได้ว่าการรับรู้ความสามารถของตนเองในการปฏิบัติการเรียนรู้มีอิทธิพลต่อความพึงพอใจในผลการปฏิบัติการเรียนรู้ โดยพบว่าการรับรู้ความสามารถของตนเองในการจัดการเรียนการสอน (Self1) มีความสำคัญต่อการรับรู้ความสามารถของตนเองในการปฏิบัติการเรียนรู้มากที่สุด รองลงมาคือการรับรู้ความสามารถของตนเองในด้านเอาใจใส่นักเรียน (Self2) และการรับรู้ความสามารถของตนเองในการใช้สื่อในการสอน (Self3) ตามลำดับสามารถอธิบายได้ว่าการรับรู้ความสามารถของตนเองสะท้อนถึงความสามารถของตนเองในการดูแลเอาใจใส่นักเรียน (เช่น การสังเกตส่วนตัว และปรับปรุงส่วนด้อยของนักเรียน, การใช้กิจกรรมให้นักเรียนแสดงออกอย่างสร้างสรรค์ เป็นต้น) หรือการใช้สื่อในการเรียนการสอน โดยเฉพาะอย่างยิ่งความเชื่อในความสามารถด้านการจัดการเรียนการสอนให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลซึ่งเหล่านี้ล้วนแต่มีอิทธิพลต่อความคิด ความรู้สึก การจูงใจ (Bandura, 1995 อ้างถึงใน ปรีดา เบญญูการ, 2548) ให้ครูปฏิบัติการเรียนรู้ได้สำเร็จ ซึ่งความรู้สึกที่ครูคิดว่าจะปฏิบัติการเรียนรู้ได้สำเร็จหรือปฏิบัติสำเร็จแล้วจะส่งผลต่อความพึงพอใจในการปฏิบัติการเรียนรู้ของครูทั้งสิ้น (Duffy & Lent, 2009) และเมื่อพิจารณาในส่วนของความพึงพอใจในผลการปฏิบัติการศึกษา พบว่าความรู้สึกในการมีส่วนร่วมของระบบและโรงเรียน (Sup3) มีความสำคัญต่อความพึงพอใจในผลการปฏิบัติการเรียนรู้มากที่สุด รองลงมาคือความรู้สึกว่าการปฏิบัติการเรียนรู้มีประสิทธิผล (Sup1) และความรู้สึกของผลการปฏิบัติตามการปฏิบัติการเรียนรู้ของตนเอง (Sup2) ที่มีความสำคัญใกล้เคียงกันสามารถอธิบายว่าความพึงพอใจในการปฏิบัติการเรียนรู้สะท้อนถึงประสิทธิผลในการปฏิบัติการเรียนรู้ผลการประเมินการปฏิบัติตามการปฏิบัติการเรียนรู้ของตนเองโดยเฉพาะการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ/การปฏิบัติงานในการปฏิบัติของสถานศึกษานั้นเอง

จากการอภิปรายผลการวิจัยที่กล่าวมาข้างต้นจะเห็นได้ว่าการทำให้บุคคลมีความเชื่อต่อความสามารถของตนเองในการทำให้สิ่งใดสิ่งหนึ่งให้ประสบความสำเร็จ และดำเนินการได้อย่างลุล่วง หรือเชื่อว่าความสามารถของตนเองจะทำให้เป้าหมายประสบความสำเร็จนั้น จะส่งผลทำให้บุคคลเกิดอารมณ์ทางบวก (Fritzsche & Parrish, 2005 อ้างถึงใน Lent & brown, 2006; Lent et al., 2007) สนุก/ชอบไปกับการทำงานที่พวกเขาทำทั้งหมด หรือส่วนใดส่วนหนึ่งในสิ่งที่พวกเขาทำ (Spector, 1997 อ้างถึงใน Lent & Brown, 2006; Lent et al., 2009; Lent et al., 2011) ซึ่งเรียกว่าความพึงพอใจนั่นเอง และการส่งเสริมหรือการเพิ่มระดับการสนับสนุนทางสังคม (เช่น จากหัวหน้า ครอบครัวย เพื่อนร่วมงาน เป็นต้น) หรือการจัดสรรทรัพยากรที่สามารถช่วยอำนวยความสะดวกและนำไปสู่ความสำเร็จในจุดมุ่งหมายของแต่ละบุคคลได้จะช่วยส่งเสริมทำให้เกิดความพึงพอใจในสิ่งที่ทำ (Cantor & Sanderson, 1999 อ้างถึงใน Lent & brown, 2006) และยังช่วยเพิ่มความเชื่อในความสามารถของตนเองที่จะทำให้งานสำเร็จซึ่งมีผลต่อความพึงพอใจต่อสิ่งนั้นในที่สุด เช่น เมื่อผู้บริหารสถานศึกษาสนับสนุนให้ครูศึกษาต่อ/ร่วมประชุมสัมมนาเพื่อเพิ่มพูนความรู้ ครูก็จะรู้สึกว่าการให้โอกาสได้ดูแลบุคลากร มีการเอื้ออำนวยต่อการพัฒนางาน ซึ่งจะทำให้ครูมีความพึงพอใจต่องานที่พวกเขาทำ และยังเพิ่มศักยภาพของครู ซึ่งมีผลทำให้ครูมีความรู้สึกว่าตนเองมีความสามารถเพิ่มขึ้น หรือเชื่อว่าความสามารถของตนเองจะทำให้เป้าหมายของตนสำเร็จ ซึ่งส่งผลต่อความพึงพอใจตามที่กล่าวไปนั่นเอง

นอกจากนี้ในผลการวิจัยนี้ยังพบว่าค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ทั้ง 3 ตัวแปร คือ การสนับสนุนทางสังคมและทรัพยากร การรับรู้ความสามารถของตน และความพึงพอใจในด้านเฉพาะเจาะจง มีความแปรปรวนร่วมกันทั้ง 3 ค่าประมาณ 30.8% - 80.82% โดยพบว่าค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ความสามารถของตนกับความพึงพอใจในด้านเฉพาะเจาะจง มีความแปรปรวนร่วม 62.88% จากความสัมพันธ์ดังกล่าวจึงน่าจะมีส่วนที่ยังสามารถอธิบายความพึงพอใจในด้านเฉพาะเจาะจงได้อีก 37.12% นั่นคือ อาจมีตัวแปรส่งผ่าน หรือมีตัวแปรอื่น ที่ส่งผลระหว่างการรับรู้ความสามารถของตนกับความพึงพอใจในด้านเฉพาะเจาะจง เป็นต้นและจากการศึกษาพบว่าตัวแปรที่น่าสนใจและน่าจะอธิบายความแปรปรวนร่วมในความพึงพอใจในด้านเฉพาะเจาะจงที่เหลือก็คือ “ความก้าวหน้าในเป้าหมาย” (Goal Progress) ที่มีความหมายตามทฤษฎี SCCT ว่าหมายถึงการกำหนดผลลัพธ์ที่ออกมา หรือการบรรลุเป้าหมายของการดำเนินงาน (Bandura, 1986 อ้างถึงใน Lent & brown, 2006) โดยเป้าหมายของแต่ละบุคคลจะแตกต่างกันไปตามความต้องการขั้นพื้นฐาน ความต้องการให้บรรลุเป้าหมายที่แท้จริง ตลอดจนถึงการเติมเต็มความสมบูรณ์ในชีวิต ซึ่งความพึงพอใจที่บุคคลมีต่อเป้าหมายของตนนั้นจะขึ้นอยู่กับเนื้อหาที่บุคคลนั้นสนใจ ใส่ใจ ความก้าวหน้าที่บุคคลนั้นตั้งไว้ (Lent & brown, 2006) และการได้รับการสนับสนุนที่ทำให้เกิดความพึงพอใจ (Ryan & Deci, 2001 อ้างถึงใน Lent & brown, 2006) และยังพบว่าเป้าหมายมีบทบาทสำคัญในการเป็นแรงจูงใจในการเลือก และส่งผลต่อลักษณะนิสัยในการดำเนินงาน (Lent, Brown & Hackett, 1994 อ้างถึงใน Lent & brown, 2006; Lent & brown, 2006) ซึ่งกลไกของเป้าหมายนั้นจะมีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจในชีวิต เนื่องจากขอบเขตของเป้าหมายที่บุคคลตั้งไว้เป็นตัวกำหนดลักษณะนิสัยการแสวงหาเป้าหมายและความพยายามไปสู่เป้าหมาย ซึ่งมันสามารถช่วยสนับสนุนความมีความสุขในที่ทำงาน โรงเรียน หรือในบริบทอื่นของชีวิต (Lent & brown, 2006) และเมื่อพิจารณาประกอบกับผลการวิจัยที่ผ่านมาพบว่า Lent และคณะ (2005) ได้เสนอว่าการสนับสนุนทางสิ่งแวดล้อมจะส่งผลกระทบต่อความก้าวหน้าในเป้าหมายทั้งทางตรง และทางอ้อมผ่านการเพิ่มหรือลดการรับรู้ความสามารถของตนเอง ซึ่งแนวคิดนี้สอดคล้องกับผลวิจัยของ Lent et al., (2012) ที่พบว่าการสนับสนุนในสิ่งแวดล้อมสามารถทำนายความก้าวหน้าในเป้าหมาย ผ่านการรับรู้ความสามารถของตนเอง ดังนั้น จึงอาจสรุปได้ว่าการรับรู้ความสามารถของตนเอง และการสนับสนุนทางสังคมและทรัพยากร มีผลต่อความพึงพอใจในด้านเฉพาะเจาะจงผ่านความก้าวหน้าในเป้าหมาย

จากลักษณะของตัวแปรความก้าวหน้าในเป้าหมายจะเห็นได้ว่าตัวแปรนี้น่าจะสามารถนำมาอธิบายความแปรปรวนร่วมที่เหลือตามที่กล่าวในข้างต้น และช่วยเพิ่มความเข้าใจเกี่ยวกับปัจจัยที่ทำให้เกิดความพึงพอใจในด้านเฉพาะเจาะจงมากขึ้น แม้ว่างานวิจัยของ Lent et al., (2012) จะไม่พบความสัมพันธ์ระหว่างความก้าวหน้าในเป้าหมายกับความพึงพอใจในชีวิตอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติทั้งการศึกษาที่ 1 และ 2 ซึ่งมีผลคล้ายกับงานวิจัยของ Lent (2009) ที่พบว่าการก้าวหน้าในเป้าหมายได้มีข้อจำกัดในการทำนายประโยชน์ของตัวแปรการเรียนรู้ทางปัญญาตัวอื่นดังที่กล่าวไว้ในบทนำ แต่อย่างไรก็ตามตัวแปรความก้าวหน้าในเป้าหมายอาจมีนัยสำคัญในการทำนายความพึงพอใจในด้านเฉพาะเจาะจงเมื่อนำมาวิเคราะห์ในบริบทของความพึงพอใจในด้านอื่น เช่น การทำงาน หรือผลของการทำกิจกรรมต่าง ๆ เป็นต้น

ข้อเสนอแนะ

ในการวิจัยครั้งนี้คณะผู้วิจัยมีข้อจำกัดด้านข้อมูลที่นำมาวิเคราะห์จึงไม่สามารถวิเคราะห์ยืนยันองค์ประกอบ (CFA) หลังจากขั้นที่สองที่เลือกข้อกระทงที่มีความหมายใกล้เคียงกับตัวแปรที่เลือก เนื่องจากองค์ประกอบของตัวแปรแต่ละตัวที่นำมาศึกษามีหลายองค์ประกอบ ประกอบกับข้อมูลแบบสอบถามในแต่ละตัวบ่งชี้หลักที่นำมาวิเคราะห์ไม่ใช่แบบสอบถามสำหรับวัดตัวแปรที่เลือกมาโดยตรง เป็นเพียงแบบสอบถามที่มีเนื้อหาใกล้เคียง จึงทำให้ข้อคำถามในแต่ละตัวบ่งชี้หลักมีจำนวนไม่ครบกับจำนวนองค์ประกอบในแต่ละตัวแปรหรือในบางองค์ประกอบของตัวแปรข้อคำถามที่เลือกอาจเป็นตัวแทนชี้วัดที่ไม่ดีพอ ดังนั้น คณะผู้วิจัยจึงเลือกทำ EFA แทนเพื่อสกัดองค์ประกอบในข้อมูลที่นำมาเป็นตัวแทนของตัวแปรที่เลือก ดังนั้นผลการวิจัยที่จึงเป็นเพียงสารสนเทศเบื้องต้นเท่านั้นและการนำผลการวิจัยไปใช้ควรพิจารณาถึงข้อจำกัดในประเด็นนี้ด้วย

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ด้วยบริบทและการเปลี่ยนแปลงเกี่ยวกับการจัดการศึกษาและภาระหน้าที่ของครูที่มีการพัฒนาให้ทันกับหลักสูตรและสภาพการณ์ในปัจจุบัน ควรศึกษาประเด็นเกี่ยวกับความพึงพอใจในด้านเฉพาะเจาะจงและเพิ่มเติมในตัวแปรอื่น ๆ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่เป็นปัจจุบัน หรือใช้เครื่องมือในการเก็บข้อมูลที่วัดตัวแปรที่ใช้ศึกษาโดยตรงจะทำให้ได้สารสนเทศจากการวิจัยที่เป็นประโยชน์ในวงกว้าง ซึ่งจากผลการวิจัยในครั้งนี้พบว่าค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของตัวแปรแฝงทั้ง 3 ตัว มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ทั้ง 3 ค่ามีขนาดปานกลางถึงสูง ทิศทางบวก มีความแปรปรวนร่วมกันทั้ง 3 ค่าประมาณ 30.8% - 80.82% โดยค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างการสนับสนุนทางสังคมและทรัพยากรกับความพึงพอใจในด้านเฉพาะ เจาะจงมีขนาดสูงที่สุด ทิศทางบวก มีความแปรปรวนร่วม 80.82% รองลงมาคือ ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ความสามารถของตนกับความพึงพอใจในด้านเฉพาะเจาะจงที่มีขนาดปานกลางค่อนข้างสูง ทิศทางบวก มีความแปรปรวนร่วม 62.88% ซึ่งจากค่าความสัมพันธ์ดังกล่าวสะท้อนให้เห็นว่าน่าจะมีตัวแปรอื่น ๆ ที่ยังสามารถอธิบายความพึงพอใจในด้านเฉพาะเจาะจงได้อีก 37.12% ซึ่งประเด็นนี้จึงเป็นแนวทางสำหรับในการวิจัยครั้งต่อไปในอนาคตสำหรับผู้สนใจในการศึกษาเพิ่มเติมเพื่ออธิบายความสัมพันธ์ที่เหลือในความพึงพอใจในด้านเฉพาะเจาะจง ซึ่งจะได้ข้อค้นพบที่น่าสนใจ เช่น อาจมีตัวแปรส่งผ่านอยู่ระหว่างการรับรู้ความสามารถของตนกับความพึงพอใจในด้านเฉพาะเจาะจง

เอกสารอ้างอิง

- โกวิท หมื่นทา. (2545). บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการเป็นผู้นำการปฏิรูปการศึกษาตามความคาดหวังของครูสังกัดสำนักงานการประถมศึกษา อำเภอแม่ริม จังหวัดเชียงใหม่. ปรินญาณพนธ์มหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- ปรีดา เบญจการ. (2548). การส่งเสริมการรับรู้ความสามารถของตนในกระบวนการพัฒนาการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนของครู. ปรินญาณพนธ์ดุสิตบัณฑิต (วิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์). บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- นงลักษณ์ วิรัชชัย (2542). โมเดลลิสเรล: สถิติวิเคราะห์สำหรับการวิจัย (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- Duffy, R. D., & Lent, R. W. (2009). Test of a social cognitive model of work satisfaction in teachers [Electronic version]. *Journal of Vocational*, 75, 212-223.
- Lent, R. W., & Brown, S. D. (2006). Integrating person and situation perspectives on work satisfaction: A social-cognitive view [Electronic version]. *Journal of Vocational Behavior*, 69, 236-247.
- Lent, R. W., Nota, L., Soresi, S., Ginevra, M. C., Duffy, R. D., & Brown, S. D. (2011). Predicting the job and life satisfaction of Italian teachers: Test of a social cognitive model [Electronic version]. *Journal of Vocational Behavior*, 79, 91-97.
- Lent, R. W., Singley, D., Sheu, H., Gainor, K., Brenner, B. R., Treistman, D., et al. (2005). Social cognitive predictors of domain and life satisfaction: Exploring the theoretical precursors of subjective well-being [Electronic version]. *Journal of Counseling Psychology*, 52, 429-442.

- Lent, R. W., Singley, D., Sheu, H., Schmidt, J. A., & Schmidt, L. C. (2007). Relation of social–cognitive factors to academic satisfaction in engineering students [Electronic version]. *Journal of Career Assessment*, 15, 87–97.
- Lent, R. W., Taveira, M., & Lobo, C. (2012). Two tests of the social cognitive model of well-being in Portuguese college students [Electronic version]. *Journal of Vocational Behavior*, 80, 362-371.
- Lent, R. W., Taveira, M., Sheu, H., & Singley, D. (2009). Social cognitive predictors of academic adjustment and life satisfaction in Portuguese college students: A longitudinal analysis [Electronic version]. *Journal of Vocational Behavior*, 74, 190–198.

